

Település neve: [bizalmas adat]

[bizalmas adat]-on a szociális földprogram ellátásában részesültek az Önkormányzati rendelet (2014) alapján mindazok, akiknek legalább egy éve bejelentett lakóhelye van a településen, és emellett rendszeres szociális segélyben, vagy foglalkoztatást helyettesítő egyéb támogatásban, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy regisztrált munkanélküli, álláskereső. A 2014. évi rendelethez képest ezt a célcsoportot kiegészítették még a megváltozott munkaképességűekkel, illetve a nyugdíjasokkal a 2015. évi rendeletben.¹ Ennek megfelelően a megkérdezettjeink nagy része közfoglalkoztatott volt, illetve valamilyen egyéb segélyezési formára jogosult, kivétel nélkül mindannyian [bizalmas adat]-on éltek születésüktől fogva.

A megkérdezettek nagy részének 8 általánosa van, vagy annál kevesebb. Mindösszesen csak pár embernek van szakmája, esetleg érettségije. Előző munkahelyeikként legtöbbször a környező településen található gyárakat említették, illetve az idősebb körében jellemző volt a TSZ. A régi időkben megtalálható volt itt a mezőgazdasági foglalkozás is, az előbb említett TSZ által, leginkább a hagymázás volt a jellemző. Az egyik interjúalany külön kiemelte, hogy nagyon nagy költségű lenne újra TSZ formában termelni. A településen folyó munkavégzés lekorlátozódott az ott található gyárra, ahonnan volt több embernek is tapasztalata. Az állattartás sok embernél fellelhető volt a munkák között, ha mást nem, gyerekkorból maradhattak meg emlékek a családi állattartásról, illetve többen dolgoztak a közeli település baromfifeldolgozójában. Östermelői státusza nem volt senkinek sem, azonban voltak, akik megemlékeztek, hogy régen, akár ők maguk vagy családtagjaik közül néhányan rendelkeztek már ezzel. Fontos volt számukra jövedelemszerző tevékenység végzése. Ahogy már fentebb írtam, legtöbbször ezt a közmunka által tudták megtenni. Ezzel kapcsolatban, a korábbi munkaviszony-megszűnések okai között gyakran szerepelt a gyermekvállalás (GYES). A rossz anyagi körülményeiket pedig a munkahelyek alacsony számára fogták, illetve megjelent néhol a rasszizmus is, mint az elhelyezkedést nehezítő tényező. Emellett természetesen, mivel a programba bekapcsolódhattak 2015-től fogva megváltozott munkaképességűek, így esetükben ez okozza a problémát, hogy nem tudnak hol elhelyezkedni vagy esetleg egyáltalán nem is lennének képesek rá.

A településsel kapcsolatban szinte mindenki megemlékezett, hogy probléma van a betelepülők és a régebb óta [bizalmas adat]-on lakók között.

---

¹ [http:// \[bizalmas adat\].hu/wp-content/uploads/2015/04/r5_2014mod.pdf](http://[bizalmas adat].hu/wp-content/uploads/2015/04/r5_2014mod.pdf) 2016.06.05.

[http:// \[bizalmas adat\].hu/dokumentumok/rendeletek/szocialis_foldprogram.pdf](http://[bizalmas adat].hu/dokumentumok/rendeletek/szocialis_foldprogram.pdf) 2016.06.05.

„Jó, hát az olyan emberekkel nincsen probléma, aki helyi (kihangsúlyozta). Bejün mit tudom én hunnan, Olaszországbú vagy mit tudom én. Azt tényked.” (roma férfi)

Mindhárom interjúalany megemlítette, hogy problémák vannak a közbiztonsággal a települése, és mindhárman a betelepülőkre vezették vissza ezt a problémát. Számottevő konfliktusokról egyikőjük sem számolt be, viszont a két roma interjúalany szavaiból kivehető volt, hogy némi féle rasszizmust éreznek a többségi társadalom felől.

„Nagy a rasszizmus itt. (...) két évig volt egy másik élettársam, [bizalmas adat]-on.(...) Hát arra mindenki olyan, hogy nem nézik, hogy cigány vagy magyar. Munkahelyeket kapnak. Itt a cigányok nem kapnak más munkahelyet, mint bent dolgoznak a... közmunkán.” (roma nyugdíjas nő)

A nem roma interjúalany állítása szerint a romák közül vannak, akik tudnának dolgozni, de egyszerűen nem akarnak, a két roma interjúalany pedig azt állították, hogy csak a betelepülők közül vannak ilyenek. A munkahelyek alacsony számáról mindhárman beszéltek, legfőbb jövedelemforrásnak a közmunkát találták, illetve a két gyárat a közelben, a [bizalmas adat]-t és [bizalmas adat]-t. Helyben végezhető munka még esetleg a boltokban lehet, eladóként, de attól függetlenül, mert sok bolt van, ez még nem oldja meg az aktív munkaerő foglalkoztatásának problematikáját. A közfoglalkoztatás szerepe kulcsfontosságú a településen élők körében, többféle területen dolgozhatnak. Az egyik interjúalany ezt sérelmezte is, mivel szerinte itt is fellelhető a diszkrimináció, a magyarokat juttatják a jobb helyzetű hivatali dolgozók közé. Véleményem szerint nem feltétlenül diszkrimináció okozhatja ezt, hanem a hivatalba olyanokat vesznek fel természetesen, akiknek valamilyen végzettségük van. Az egyik interjúalany megemlítette, hogy a közmunkaprogramba való belépését az önkormányzat pár nap alatt el is intézte.

„(...) jelentkeztem egyszer itt a polgármesterasszonynál, hogy nem-e lenne valami lehetőség nekem. És akkor rá két napra szóltak, hogy jöhetek postásnak. Úgy, hogy, úgy kezdtem itt, mint postás.” (nem roma nő, hivatalban dolgozik közmunkásként, könyvelő)

Közfoglalkoztatásban legfőbbképpen a romákat alkalmazzák, az interjúalanyok szerint. A fő feladatok közmunkásként a közterületek rendben tartása, árkok tisztítása, kaszálás, mezőgazdasági termelés. Az egyik roma interjúalany szerint nem emberséges a bánásmód a közmunkásokkal, szerinte nagyon problémás a rendszer, csak kihasználják őket jóformán. Ha másképp szervezhetnék a programot, akkor legfőbbképpen a pénzbeli juttatásokat emelnék, hasznosabb munkákat osztanának ki.

„Ott vannak azt a pallérral (?) jössz hazafele...Hát mondom már, ez férfimunka. Hát mondom, vedd ki a kezibű, azt csinálják. Hát úgy bánnak velük, ezt má hallomásból tudom. Úgy beszélnek velük, mint a kutyával.” (roma idősebb nő)

Közmunkán kívül más jövedelemszerzési lehetőséget nem szerveztek. Ez persze betudható annak is, hogy viszonylag kis költségvetésű volt a támogatás. Mindenki baromfit kapott, egyszer vagy kétszer. Először 2014-ben szervezték meg a programot, ekkor is 30 család kaphatott 20 vagy 30 baromfit, rászorultságuk mértékétől függően. Azok kaphattak többet, ahol többen laktak egy háztartásban, hátrányosabb helyzetben voltak. A második évben, 2015-ben a 2014-ben pályázottak is kaphattak újra baromfit. Emellé mindkét évben tápot is osztottak, illetve a végső cél egyfajta kör kialakítása lett volna. Eszerint a tojások egy részét vissza kellett volna szolgáltatni az önkormányzat számára, amit egy keltetőgép segítségével kikeltettek volna, és a kiscsibéket kiosztották volna újra. Azonban ebből a kezdeményezésből jelenleg még nem lett semmi sem, ezt szóvá is tették az interjúalanyok. Ennek az okára nem sikerült rájönni, hogy ez végül miért nem történt meg, talán a kontroll hiánya itt is megtalálható volt. Illetve mindenki emlegette ezt a beszolgáltatást, de a megállapodásban, amit a felek kötöttek ez nincs is teljesen tisztázva és meghatározva. Sőt, a rendelet alapján a megtermelt javak mind a kedvezményezettet illetik meg.

A baromfik nevelése naponta nem vesz el sok időt az emberek mindennapjaiból, általában 1-2 órát mondtak a megkérdezettek. A baromfi mellé tápot is osztottak, indító, nevelő és befejező tápokot. Erre is panaszkodtak többen, hogy ehhez még külön kellett vásárolniuk tápot, de igazság szerint örültek is, hogy legalább kaptak valamennyit mellé. Ebből akadtak is nehézségek. A termelési eszközöket nem osztottak a programrésztvevőknek. Ami számomra furcsa, hogy a helyi rendelet alapján eszközöket kellett volna bocsátani a kedvezményezettek rendelkezésére, esetükben valószínűleg ez a keltetőgép kezelését jelentette volna, amit elméletileg ingyen használhatnának.² Számomra a keltetőgép is további kérdéseket vet fel, hogy hol lehetne ezt felállítani, ki kezelné, ki vigyázna rá, stb. A program ezen pontjai nincsenek pontosan letisztázva.

A kiválasztásról annyit mondtak el, hogy szerintük, aki benyújtotta a kérelmet, az nagy valószínűséggel pozitív elbírálásban részesült, legtöbben a szóbeszéd útján hallottak a lehetőségről. Azok nem kerülhettek be esetleg, akik nem tudtak felelni a feltételeknek. A részvétel teljes mértékben önkéntes volt, semmiféle negatív hátsószándék nélkül zajlott. A

---

² [http:// \[bizalmas adat\].hu/wp-content/uploads/2015/04/r5_2014mod.pdf](http://[bizalmas adat].hu/wp-content/uploads/2015/04/r5_2014mod.pdf) 2016.06.05.

földprogram az emberek számára inkább áldás volt, min kötelezettség, sokak anyagi lehetőségeit egy kicsit javította.

„Nem, nem kötelező jellegű, hanem az ember azért, mikor beadja ezt a papírt, inkább imádkozik, hogy jaj, istenem, bárcsak benne legyek.” (tapasztalt, nem roma nő)

A program fajtájából adódóan a kisállattartásból sok jövedelmet szerezni nem tudtak, de megemlítették, hogy a húsa illetve a tojása miatt így is megérte tartani őket.

A bekerülés feltételei közé tartozott, hogy rendezett udvarral, óllal és kerítéssel rendelkezzenek a lakóhelyen. Ezen kívül felmérték még előtte a kisállattartói tapasztalatait az embereknek. A támogató, vagy is az önkormányzat képzést is biztosított a résztvevőknek, melyen kötelező volt a megjelenés. Az interjúalanyok közül mindegyiküknek voltak már előzetes tapasztalataik, így ők azt mondták, számukra nem sok újdonságot tudott nyújtani a képzés. Szaktanács ügyében az első baromfiosztáskor meg volt jelölve egy szakember, aki segítséget nyújtott számukra, ellenőrizte a baromfikat és megpróbálta a problémákat orvosolni. Azonban 2015-ben már nem alkalmaztak szakembert, vagy legalább is a lakosok nem tudtak róla, illetve arról sem, hogy kihez fordulhatnak segítségért, csak a szociális ügyekért felelős egyik hivatali dolgozót említették meg. A szociális földprogram hiányossága a településen pont ebben rejlik. A kedvezményezettek is felismerték ennek az „irányító” embernek a hiányát és igényt is tartanak rá. Az első osztáskor még gyógyszert is vittek a baromfiknak és szakszerű utasításokat kaphattak a nevelésüket illetően. Az adatlapok kitöltésekor észrevehető volt, hogy akik később kaptak csak jószágot (2015-ben), azok közül jóval kevesebben tartották meg őket, már az elején jóformán levágták őket. Ehhez képest a 2014-ben kaptak köreikben még ma is megtalálhatóak voltak a baromfik. Így jelenleg az emberek ezzel kapcsolatban kissé elveszetteknek érezték magukat, mivel tényleg fogalmuk sem volt, kihez is tartozik az ellenőrzés dolga.

Az állatokról való gondoskodást nagyon szívügyüknek érzik, szeretik is csinálni, nem feltétlenül csak a „végtermék” miatt. A munkában általában az egész család segít, ez megint csak a program fajtájából eredeztethető, mivel azért nem egy nagyon megerőltető fizikai munkáról van szó.

Saját földön nem igazán termelnek, mivel a célcsoport egy részének nincsen rá pénze vagy fél attól, hogy ellopnák, így nem is látja értelmét, nincs motivációja hozzákezdeni. Emellett mivel nyugdíjasok és megváltozott munkaképességűek is kaphattak a juttatásból, ők azonban nem biztos, hogy fizikailag fel tudnák vállalni akár egy kisebb földterület megműveléséhez kapcsolódó feladatokat, különösen, ha egyedül élnek.

A kontrollhatalom tekintetében nincsen konkrét főnök, igazából, mint ahogy már említettem, nem is nagyon foglalkoztak az utóbbi évben a programmal az önkormányzat emberei. A közfoglalkoztatással kapcsolatban azonban már inkább megjelent ez az utasítgatásos rendszer, az egyik interjúalany kifejtette, hogy szerinte nem bánnak jól az ott dolgozókkal és változtatni kellene, az emberségesség irányába.

A 2014-es baromfiosztás keretein belül, mint már többször említettem, ellenőrizték a résztvevőket, egy megbízott személy és a helyi családsegítő munkatársa. Az eredetileg aláírt szerződésben ezt meg is határozták, hogy a támogató félnek (az önkormányzatnak) folyamatosan biztosítani kell a szakellátását az állatoknak és tanácsadását, amelyet a kedvezményezett feleknek kötelező ezt igénybe venni.³ Elég sok kérdés felvetődhet itt is ez által, például vajon az önkormányzat hogyan tartotta be a saját együttműködési megállapodását? Legalábbis a 2015-ben folytatott programban a résztvevők lekérdezései alapján nem.

A programokból a megkérdezettek szerint nem zártak ki senkit sem, viszont többen is említették a feltételek be nem tartását, illetve, hogy azon családok, ahol nem gondozták megfelelően a csirkéket, akkor ők a következő évben nagy eséllyel nem kaphattak újra támogatást. Jutalmazás, ösztönzés nem volt a jelentkezések kapcsán, mint ahogy fentebb írtam, áldásként tekintettek erre a programra teljes mértékben. Konfliktus, probléma szintűgy nem adódott a kedvezményezettek között, azonban az adatlapok felvételekor is, illetve az interjúk készítése kapcsán is feltűnt, hogy nem feltétlenül fedi ez a valóságot. Értem ez alatt, hogy volt, akinél ellopták a csirkéket vagy levágták mindet. Ezen emberekről a többi résztvevő inkább burkolt megvetéssel beszélt, főleg, akik már a program legeleje óta részt vesznek a baromfinevelésben.

„És akkor leadtam itt a Polgármesteri Hivatal Igazgatásügy alosztályánál, (név)-hoz, volt utána egy testületi gyűlés, ahol elbírálták, hogy na, akkor, hogy ki az, akinek érdemes úgymond megadni a pipit. Mert annak sincs értelme, hogy mondom másnapra nincs, mert ellopták.” (tapasztalt, nem roma nő)

Természetesen a program mellett szükséges dolgozniuk, mivel nem egy biztos jövedelemforrás, hivatalos bevételük nem is származik ebből a programból, inkább a kiadások minimális csökkentésében van szerepe a nyújtott segítségnek. Az önállóságra, vállalkozóvá válásra motiváció nincs, ez szintén adódhat abból, hogy a program kicsi, másfelől nem mernek a résztvevők nagyobbban gondolkozni. Az önállóság annyiban megfigyelhető, hogy a

---

³ http://jaszladany.hu/dokumentumok/rendeletek/szocialis_foldprogram.pdf 2016.06.05.

legtöbbsen folytatnák az elkezdett tevékenységet, illetve, mivel szinte minden résztvevőnek voltak kisállatai, közülük többen is vették még a saját pénzükön is jószágot.

A baromfik értékének a megbecsülése a megkérdezettek számára nem volt teljesen kézzelfogható, igazából ez megint visszavezethető a program jellemzőire. Általában 3-4 tojást tojnak a tyúkok naponta, nagyjából ennyi tojót is hagytak meg, a többit levágták. Azt, hogy ez mire elég számukra, egy igen nehéz kérdés. Mivel annyira nem jelent egy hatalmas nagy anyagi hasznot, így a legtöbbsen azt válaszolták, hogy némi segítséget nyújt, de nyilvánvaló, hogy nem ez lesz az, ami jelentősen segít a nehéz anyagi körülmények megoldásában. Csak és kizárólag mindenki önellátásra termel, a kedvezményezették körében igazából fel sem merült még a piacra termelés gondolata, leginkább az anyagiak hiánya miatt, nagyobb befektetést igényelne tőlük.

„Hát, ha többet adnának, meg több segítséget... akkor, akkor persze.” (a piacra termelésről, idősebb roma nő)

A programmal mindenki elégedett volt, részt vennének szívesen benne újra. A csirkéket teljes mértékben ajándéknak tekintették, amit meg kell becsülni.

A szociális földprogram hatására az emberek életében lényegi változás nem volt tetten érhető, mint említettem, némi anyagai fellendülés volt megfigyelhető, de ez is annak köszönhetően, hogy így nem kellett húst és tojást vásárolniuk. Viszont mivel a támogatottak köre általában nagy háztartással rendelkezik, így a 20-30 baromfiból véleményem szerint nem sok jut, hacsak nem ültetik őket és tenyésztnek kiscsibéket. Ha az állatállományukat folyamatosan növelnék, akkor valószínűleg többre is jutna. Ezzel viszont a saját költségeik is megemelkednének, mivel több tápot is kellene venniük.

A munkavállalási motivációk a településen a baromfinevelés hatására nem változtak meg az én véleményem szerint, mivel az interjúalanyok elmondása alapján mindannyian dolgoztak egész életükben. A 3 alanyból 2 jelenleg is közfoglalkoztatottként dolgozik, egyikőjük pedig megváltozott munkaképességű nyugdíjasként él. Ők kifejtették még az első két dimenzióban, hogy nem a motivációhiány okozza feltétlenül a munkanélküliséget, hanem a munkahelyek alacsony száma. Ebből a szempontból a településen az újonnan beköltözöttek véleménye lehetett volna érdekes és informáló jellegű, ők azonban nem igényelték a támogatást, így hozzájuk nem is juthattunk el, illetve a jelentkezési feltételek között szerepelt minimum az 1 éve tartó lakóhely [bizalmas adat]-on.

A faluban a közösségteremtő hatás némileg érvényesült, a kohézió az emberek között erősödött kismértékben. Az interjúalanyok közül egy ember kiemelte, hogy az oktatások alkalmával örült, hogy megvitathatták egymás problémáit az állattartással kapcsolatban,

illetve a falu adottságai miatt szinte mindenki ismer mindenkit, így különösebb ki nem számítható dolog nem történt. Emellett a másik két interjúalany kifejtette, hogy ők nem igazán járnak el sehova sem, így változott a kapcsolatuk a környezetükben élőkkel.

„(...) én nem járok sehova. Mindig otthon vagyok. Általában. Nagyon ritka, mikor elmegyek az öcsémhez.” (roma idősebb férfi)

„És azért persze az ember jobban megismeri egymást, ugye ott beszélgetünk egymás között, ott kérdezzük úgy mond a tanárt is, az előadót. És ugye egymás között megosztottuk a tapasztalatainkat. Elmondtuk, hogy mi történt, vagy ő náluk mi történt. És akkor így meghallgattuk egymást.” (fiatalabb nem roma nő)

Az őstermelővé válás egyik fontos célkitűzése a szociális földprogramnak, mely egy fejlődőképes mintát tudna adni az emberek számára. Sajnos a településen résztvevők között ez a tendencia nem figyelhető meg. Az interjúkból számomra az derült ki, hogy nem igazán tudták mit is jelent az őstermelő kifejezés, mik a feltételei, illetve, hogy mivel is jelent többet, mint mondjuk csak termelni az otthoni körülmények között. Esetleg ezzel kapcsolatosan lehetnének kisebb „képzések”, ahol elmondhatnák, hogy miről is szól ez igazán, mivel lesz több. Ha elindítanának egy hasonló kezdeményezést, szerintem biztos lennének, akiket ez érdekelne és esetleg még ki is próbálnák magukat benne. Ezen felül megoldást jelenthetne különböző termelési, tenyésztési módszerek átadása is.

A programot mindenki elindítaná újra, mint említettem, nagyon pozitív a kép róla. A legtöbben több embert vonnának be a programba, illetve jobban megválogatnák a kedvezményezettek körét.

„Újraszervezném, de átgondoltabban. Jobban oda kéne figyelni. Mert jól van, az embernek úgy kéne csinálni... én úgy csinálom, hogy először csak át kéne gondolni, hogy kinek adok. Meg azért szavatartó és szavahihető legyen az a valaki.” (roma, tapasztalt férfi)

A program továbbfejlesztésén nem gondolkoztak még el, bár akik látták már más faluban is a lehetőségeket, azok megemlézték, hogy akár más állatra is ki lehetne terjeszteni a támogatást. Így erről elmondható, hogy amíg nincsenek tisztában a résztvevők a más falvakban történt támogatásokkal kapcsolatban, addig számukra az is teljes mértékben megfelelő, amit kapnak. Természetesen mindhárom interjúalany ajánlana más falvakba is, illetve szinte minden megkérdezett elégedett volt a kapott szolgáltatásokkal, mind az interjúk, mind az adatlapok felvételekor ez volt a tapasztalható. Emiatt mondhatjuk azt, hogy a településen a program sikeresnek mondható, mindenki újra jelentkezne. Másfelől, jobban megvizsgálva, nem az emberek szemszögéből és véleményeiből építkezve szerintem nem tökéletes a

rendszer. Az információhiány csökkentése fontos volna, az emberek tájékoztatása nem teljesen megoldott. Emellett fontos lenne az ellenőrzések betartása és szorosabb kapcsolat kialakítása a kedvezményezettek és az önkormányzat között. Ennek hatására továbbfejleszthetővé válna a program, akár több ember bevonásával is. Ha a tojásokat tényleg bekérték volna, tegyük fel minden családtól 10 darabot, akkor ezek kikeltetése után a 30 családnak újra vissza lehetett volna osztani belőle, illetve más családoknak is jutott volna. Ennek elmulasztásával én úgy érzem, hogy az emberek már kevésbé veszik komolyan a feltételek betartását és nem igazán foglalkoznak a következményekkel, mint ahogy a 2015-ben kiosztott csirkék esetében láthattuk. A rendeletek betartása és nagyobb konkretizálása is jó hatással lenne a program tényleges eredményességére. Mind úgy a letisztázott feltételek betartása könnyebbé hozhatna.

Termelőszövetkezet nincs a településen, az emberek igazából nem is tudták mit is jelent ez a kifejezés. Valamilyen szociális segélyre asszociáltak, amely segíthet az emberek életében, illetve a szegényeknek. Ez arra is utal, hogy mennyire függnék az emberek a segélyezési rendszeren, illetve a közmunkán és nem képesek elképzelni az életüket nélküle, nem tudják elképzelni, hogy esetleg más jellegű munkát is vállalhatnának. Nyilvánvalóan ez egy nagyon összetett és komplex probléma, és nem csak egy-két tényezőtől függ. Megkérdeztük tőlük azt is, hogy esetleg, azok után, amit ők gondolnának erről a szövetkezetről, ők belépnének-e. Erre a válasz meglepő módon mindenkinél az volt, hogy ha a feltételeket tudnák teljesíteni és bővebb tájékoztatást kaphatnának róla, akkor valószínűleg megpróbálnának részt venni. Az egyik interjúalany megemlítette, hogy egy TSZ-hez hasonló létesítményt tudna elképzelni, ahhoz viszont kéne egy vezető ember, aki irányítja a munkát, így ő nem gondolja, hogy a faluban ilyen el tudna indulni, mert egyszerűen nincs egy központi irányító személy hozzá. A program továbbfejlesztése ilyen módon tehát fel sem merült.

Összességében tehát elmondható, hogy [bizalmas adat]-on a baromfiosztás, illetve a szociális földprogram ezen kivételése eredményes volt az emberek szempontjából. Szerintem a program továbbfejlesztése indokolt lenne, akár más oldalról megközelítve is, kibővítve többféle állat tartásával, esetleg mezőgazdasággal. Mint megtudtuk, a közmunkások számára fel vannak állítva földhasználatok is, ezekben termelnek különböző terményeket. Ez egy országos program keretein belül valósult meg, a Nemzeti Földalapba tartozó ingatlanokat az önkormányzatoknak ingyenes vagyonkezelésbe adták.⁴ Erről a kezdeményezésről jó lett volna

---

⁴ <http://www.vg.hu/kozelet/kozmunka-a-foldeken-is-427479#> 2016.06.06.

még több információt megtudni a településen belül, mivel ezt akár össze is illeszthették volna a földprogrammal, vagy ennek keretein belül végezhetek volna ott mezőgazdasági munkákat. Miért nem cselekedtek vajon így? Miért döntöttek inkább a csirkék osztásánál? A témával kapcsolatosan még rengeteg megválaszolatlan kérdés maradt, amihez nagyobb utánajárás lenne szükséges, főként a település vezetőitől.